

Szőcs Endre

Maszkok fajtái, maszkokkal elvégezhető műveletek

NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:

Képfeldolgozás

A követelménymodul száma: 0972-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SzT-013-50

MASZKOK FAJTÁI, MASZKOKKAL ELVÉGEZHETŐ MŰVELETEK

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az egyes képek szerkesztésekor gyakran szükséges bizonyos részletek eltakarása, eltüntetése. Ugyanez a munkahelyzet gyakori az összetettebb szerkesztési műveletekben használt rétegek esetében is. A rétegek egyes részleteinek kitakarásával új képi valóságot hozhatunk létre. Éppen ezért a részletek kitakarása, vagyis a maszkolás gyakran használatos a képi trükkök előállítására.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A MASZKOK TÍPUSAI

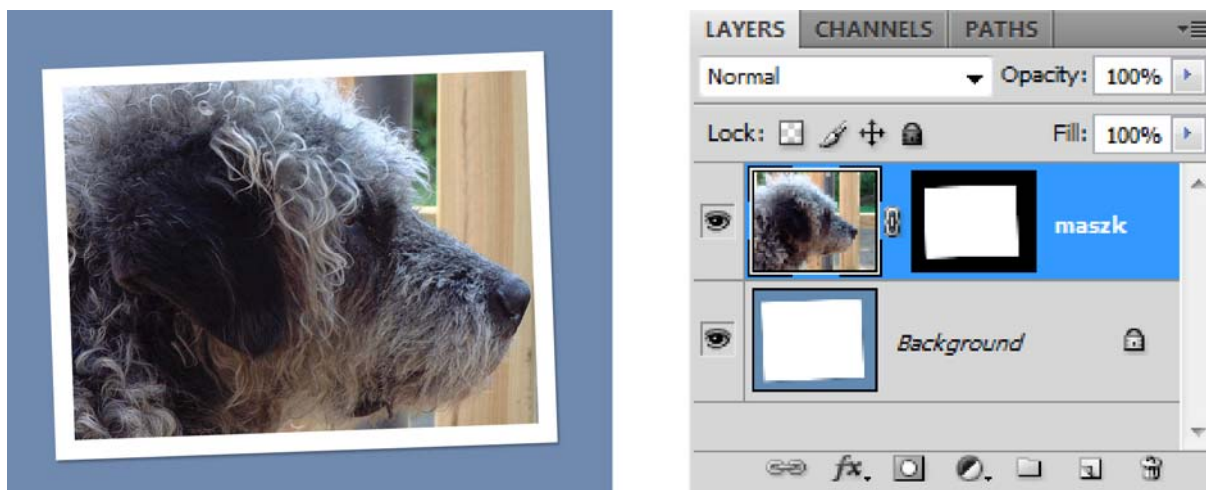
1. A maszk, illetve alfa-csatorna működése és jelentése

Az ipari képszerkesztő alkalmazásokban megtaláljuk a maszkolás lehetőségét, de sok esetben az ingyenes szoftverek is rendelkeznek ezzel a funkcióval. A maszkok alapvető feladata, hogy a képben használt rétegek egyes részleteit kitakarják. Ezzel a maszk alkalmassá válik az elkülönített képelemek egymásra szerkesztésében és emellett meggátolja a nem látható részek véletlenszerű szerkesztését is.

A képszerkesztő szoftverek területén a Photoshop kvázi ipari szabványként használatos. Ennek megfelelően, a továbbiakban a Photoshop CS4-es változatának maszkjaira, maszkkezelésére koncentrálunk. A későbbi verziók apróbb változásokat tartalmazhatnak. A maszkolás alapelve minden képszerkesztő szoftverben azonos, ezért a gyakorlati feladatok megismétlése sem jelenthet akadályt.

Egy maszk azonban a teljes kitakarás és a teljes láthatóság közötti értékekkel is dolgozhat. A képpontok nem csak látható, vagy nem látható állapotúak lehetnek. Előbbi két szélsőérték között számos láthatósági érték lehet. A köztes értékek felhasználásával, akár fokozatos (gradációs), vagy teljesen szabadon szerkesztett maszkokat is létrehozhatunk.

A hagyományos fotótechnikában a képek egyes részeinek szerkesztését fizikai maszkokkal oldották meg. A digitális képszerkesztés is átvette ezt a módszert. A maszk egyes részei átlátszóak, más részei viszont átlátszatlanok. Az átlátszatlan részek kitakarják a réteg kép-pontjait.

1. ábra. A maszkolás hatása egy kutyát ábrázoló rétegen

A felhasználó által létrehozott maszkok meggátolják a színmódosítók, szűrők és egyéb effektusok egyes képterületekre történő alkalmazását. A maszkokat emellett összetett képszerkesztési feladatok során, például színek fokozatos alkalmazásához és különböző szűrő-effektusokhoz is felhasználhatjuk.

Több helyen használjuk a paletta kifejezést. A szakmai zsargon sajnos nem teljesen egységes, ezért sokszor más elnevezések is használatosak. Szakmai körökben a palettákat gyakran említik panelként is. Mindkét kifejezés elfogadott.

A maszkok úgynevezett alfa-csatornaként tárolódnak, a Channels (Csatornák) palettában. Alfa-csatornáknak hívjuk azokat a színcsatornákat, amelyek nem színinformációt tárolnak. Az alfa-csatornák kijelöléseket és a maszkok információit tartalmazzák.

Ezek a csatornák 8, 16 vagy 32 bitesek lehetnek. A szám azt jelzi, hogy képpontonként mekkora információmennyiség tárolására nyílik mód. Segítségével megváltoztathatjuk az egyes csatornák árnyalatainak számát, vagyis az árnyalati terjedelmet. Maszkok esetében, az átlátszósági információk részletessége növekszik a bitráta növelésével. A maszkok árnyalatai a következőképpen alakulnak:

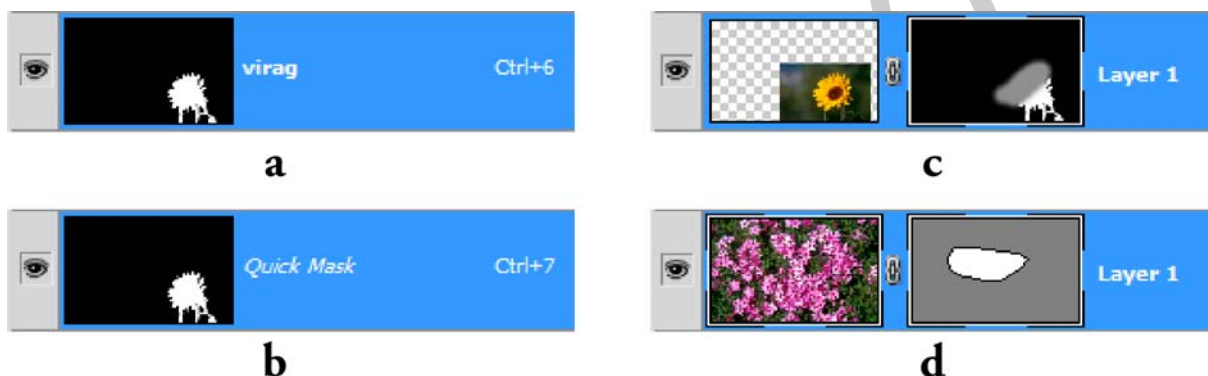
- 8 bit – 256 árnyalat,
- 16 bit – 65536 árnyalat,
- 32 bit – kb. 281 trillió árnyalat.

A maszkokat alfa-csatornaként tárolja a program. Mivel az alfa-csatornák egyszerű szürke-árnyaltos képek, így más képekhez hasonlóan, festőeszközökkel és szűrőkkel tudjuk szerkeszteni őket. A maszkok fekete területei a védett, vagy kitakart képterületet jelzik, míg a fehér területek a szerkeszthetőt, illetve láthatót.

2. A maszktípusok

A maszkok között is több típust különböztetünk meg. Három alaptípusról beszélhetünk, melyek a következők:

- tárolt kijelölés,
- gyorsmaszk,
- felhasználó által definiált rétegmaszk, vagy általános maszk,
- vektormaszk.

2. ábra. A fő maszktípusok. a) tárolt kijelölés (Channels palettában látható), b) gyorsmaszk (Channels palettában látható), c) felhasználó által készített rétegmaszk, d) vektormaszk

A tárolt kijelölések a Channels (Csatornák) palettában, alfa-csatornaként elmentett kijelölések.

A gyorsmaszk technikailag a kijelölések és a maszkok között helyezkedik el. Tipikusan a kijelölések pontosításához használható és alfa-csatornaként csak ideiglenesen jelenik meg. A Channels (Csatornák) panelen nem tárolódik.

A felhasználó által definiált maszkok a leggyakoribb maszkok. Ezek a maszkok a felhasználó parancsaként létrejött alfa-csatornák, amelyeket szabadon szerkeszthetünk. Az ilyen maszkok alakját, kiterjedését általában festő-, vagy rajzeszközökkel alakítják ki.

A maszkok speciális, vektoros fajtája a vektormaszk. Ilyen maszkkal az alakzatrétegek esetében találkozhatunk. Szerkesztésük a vektoros eszközökkel hajtható végre.

MASZKOK HASZNÁLATA A GYAKORLATBAN

1. A gyorsmaszkok használata

A gyorsmaszk mód bemutatásához egy viszonylag egyszerű gyakorlatot fogunk ismertetni. A feladatban egy virágot fogunk egy tengerparti háttérre montázsolni. Ehhez természetesen maszkot használunk. A maszk létrehozásában a gyorsmaszk funkciót fogjuk használni.

Amikor több képet próbálunk egy montázsban összeilleszteni, akkor mindig figyelni kell arra, hogy az egyes képeken látható fények és árnyékok lehetőleg hasonlóak legyenek. Ha nem akkor próbáljuk meg hasonlóvá varázsolni a képszerkesztő szoftver segítségével!

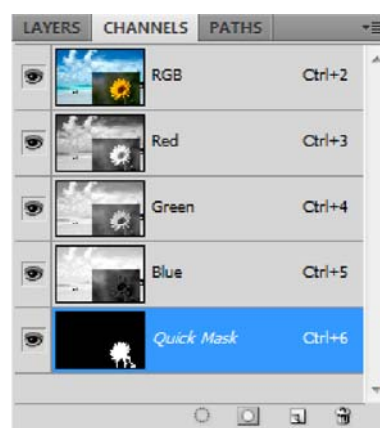
3. ábra. A két kép egymásra mozgatva, a montázs kiindulási állapota

Első lépésként a tengerparti képre átmozgatjuk a sárga virágot ábrázoló képet. Amint megvagyunk, a Quick Selection Tool (Gyorskijelölő eszköz) segítségével jelöljük ki a virágot! Ehhez a művelethez tulajdonképpen bármelyik kijelölő eszközt igénybe vehetjük. Nem szükséges pontos munkát végeznünk, mivel a gyorsmaszk módban éppen ezt a kijelölést finomíthatjuk tovább.

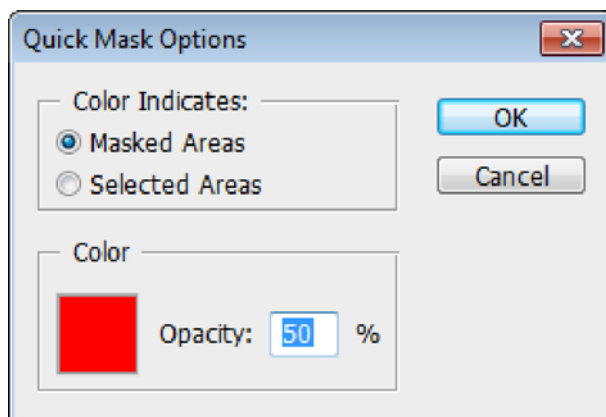
4. ábra. A virág elnagyolt kijelölése

A kijelölés végeztével lépünk át a gyorsmaszk módba! Ezt az eszköztár legalján található gombbal érhetjük el. Ez egy kétállású kapcsolóként ki- és bekapcsolja a gyorsmaszkot. Ebben a módban az előbbi kijelölés körül minden, félig áttetsző, vörös színben fog látszani. A korábban kijelölt terület az eredeti színeiben jelenik meg. A gyorsmaszkot bármely festő-, vagy rajzeszközzel szerkeszthetjük. Válasszuk ki a Brush Tool-t (Ecset eszköz)!

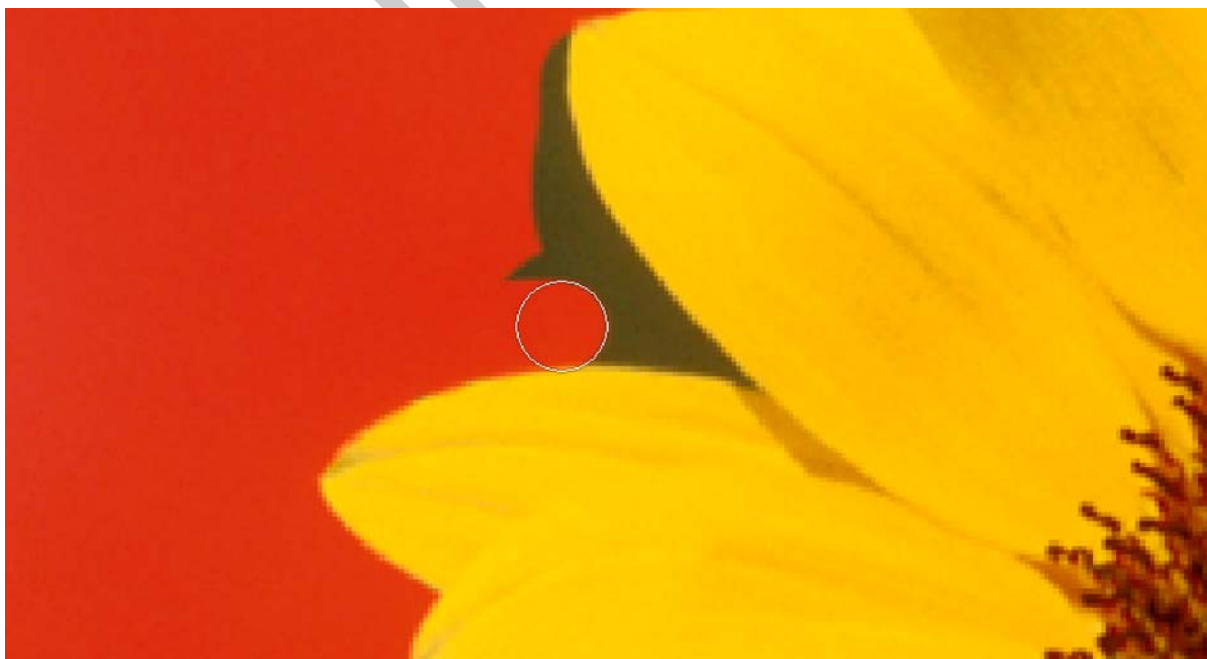
5. ábra. Képernyőképek a gyorsmaszkról és a Channels (Csatornák) palettán megjelenő ideiglenes csatornájáról

Az ecset segítségével fekete és fehér színnel tudjuk átfesteni az ideiglenes maszkot. Ennek hatása csupán a félig áttetsző, vörös szín határvonalain látható. Bármennyire is zavarónak tűnhet ez, a módszer előnye, hogy így az eredeti képet és a maszk tartalmát egyszerre látjuk. Ha megjelenített színen akarunk módosítani, akkor a Channels (Csatornák) palettában a Quick Mask (Gyorsmaszk) nevű alfa-csatornára kétszer kattintva ezt is megtehetjük. A Quick Mask (Gyorsmaszk) alfa-csatorna csak a gyorsmaszk módban jelenik meg. Ugyanebben a felugró ablakban állíthatjuk át, hogy a kijelölt területet, vagy annak környezetét színezzé a program.

6. ábra. A gyorsmaszk paraméterező ablaka

Ha tehát a kijelölés területéhez, azaz a gyorsmaszkunkhoz akarunk hozzáadni, akkor fekete színnel kell festenünk. Ha csökkenteni szeretnénk a maszkolt területet, akkor a fehér színt válasszuk. A két szín az „X” gyorsbillentyű lenyomásával bármikor felcserélhetjük. Ennek megfelelően módosítsuk a virág gyorsmaszkját úgy, hogy minél jobb eredményt érjünk el!

7. ábra. A gyorsmaszk szerkesztése ecset eszközzel

Az ecset eszköz lágyságának változtatásával, akár lágy, finom átmenettel szélekkel rendelkező maszkot is készíthetünk. A lágy szélekkel rendelkező maszkok kijelöléssé történő konvertálásakor a maszk színátmenetes részeinél a kijelöléskeret a fekete és fehér képpontok középvonalánál halad át, az 50%-nál nagyobb mértékben kijelölt és az 50%-nál kisebb mértékben kijelölt képpontok közötti határvonalat jelezve.

Ha megvagyunk, akkor kapcsoljunk vissza a gyorsmaszk üzemmódból! Nyomjuk le újra az eszköztár legalján található gombot! A visszaváltás után a program már a gyorsmaszk segítségével módosított kijelölést mutatja.

8. ábra. A gyorsmaszkkal pontosított, végleges kijelölés

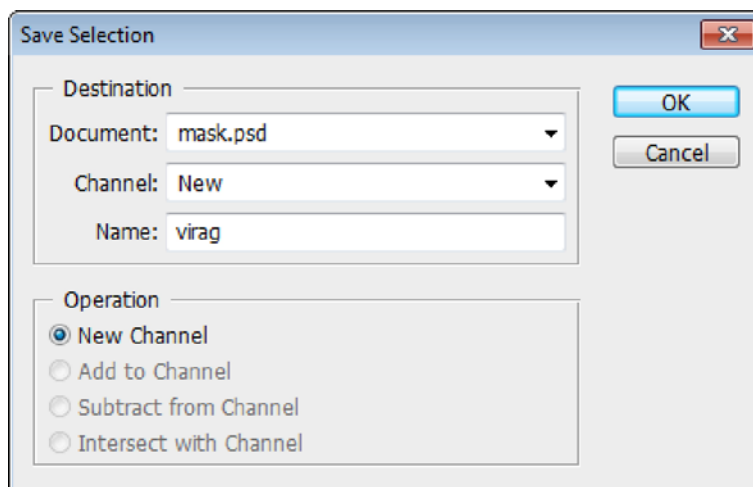
A gyorsmaszk módban tehát a maszk szerkesztése a rétegmaszkokkal azonos, de a végeredmény nem rögzül sem maszkként, sem alfa-csatornaként. A gyorsmaszk eredménye mindig kijelölés lesz.

2. Kijelölések alfa-csatornába mentése és betöltése

Ahogy láthattuk, a gyorsmaszk üzemmód végeredménye egy aprólékosan módosított kijelölés lett. Természetes igény, hogy egy sok munkával elkészített kijelölést a későbbiekben is alkalmazni tudjunk. Ehhez nyújt segítséget a Select (Kijelölés) menü, ahol a Load Selection (Kijelölés betöltése) és a Save Selection (Kijelölés mentése) parancsokkal tudjuk az aktuális kijelölésünket betölteni, valamint elmenteni.

Számos kijelölést és alfa-csatornát tárolhatunk a dokumentumban. Ezeket a dokumentumokat többretegű, TIFF és PSD állományokba mentjük!

Az előző, virágos feladat folytatásával gyakorolhatjuk ezt a módszert. A még mindig aktív kijelölés mellett válasszuk ki a Select (Kijelölés) menü Save Selection (Kijelölés mentése) parancsot.

9. ábra. A Save Selection (Kijelölés mentése) párbeszédablak

A parancs hatására megjelenő párbeszédablakban ki tudjuk választani, hogy melyik megnyitott állományba (Document), milyen csatornaként (Channel) és milyen néven (Name) akarjuk elmenteni a kijelölésünket. A Channel (Csatorna) beállítás, legördülő menüjében, az új (New) opció kiválasztásával, a kijelölést menthetjük el. Ez az alfa-csatorna csak eltárolja a kijelölést, de a rétegekre nem lesz hatással. A Channel (Csatorna) menüjének a segítségével, akár azonnal rétegmaszkot is menthetünk a jelenlegi kijelölésünkből. Az Operation (Kijelölés kombinálása) opcióval a kijelölések kombinálásának négy módját választhatjuk ki:

- **New Channel** (Új csatorna) – hatására a program új alfa-csatornát hoz létre,
- **Add Channel** (Hozzáadás csatornához) – a szoftver hozzáadja az aktuális kijelölést a már meglévő tárolt kijelöléshez,
- **Subtract from Channel** (Elvétel csatornából) – a szoftver kivonja az aktuális kijelölés területét a már meglévő tárolt kijelölésből,
- **Intersect with Channel** (Keresztezés csatornával) – a program az aktuális kijelölés és a meglévő alfa-csatornán tárolt kijelölés területének a közös részét tartja meg.

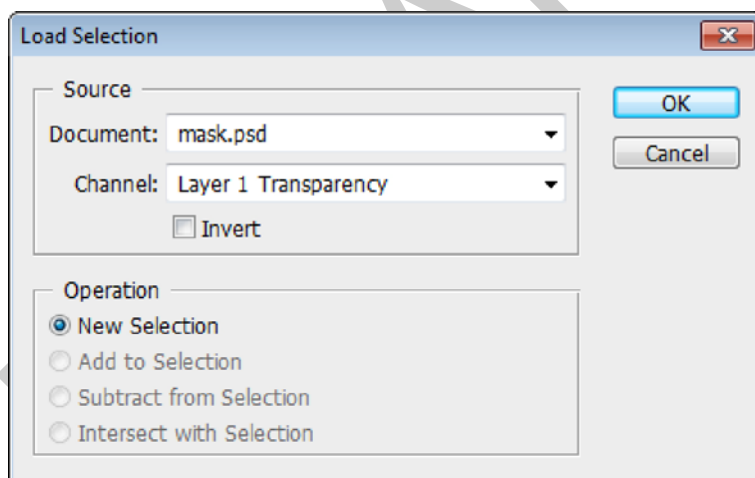
Utóbbi három opció csak akkor elérhető, ha a párbeszédablak Channel (Csatorna) legördülő menüjében kiválasztottuk a kívánt csatornát.

A fenti beállítások ismeretében mi az alapbeállításokkal vagyunk képesek elmenteni a kijelölésünket. A parancs hatására megjelenik a Channels (Csatornák) palettában a kijelölés alfa-csatornája.

10. ábra. Az elmentett kijelölés a Channels (Csatornák) palettában

Amint az alfa-csatornaként mentett kijelölésre szükségünk van, menjünk ismét a Selection (Kijelölés) menübe és használjuk a Load Selection (Kijelölés betöltése) parancsot! A mentéskor látott paraméterező ablakhoz nagyon hasonló panel ugrik fel. A Document legördülő menüben a megnyitott dokumentumok közül kiválaszthatjuk, hogy melyikbe hozza létre a kijelölést. A Channel segítségével a szükséges csatornát adhatjuk meg, míg a korábbi négy opció segítségével most a kijelölés területét szabályozhatjuk.

11. ábra. A Load Selection (Kijelölés betöltése) párbeszédablak

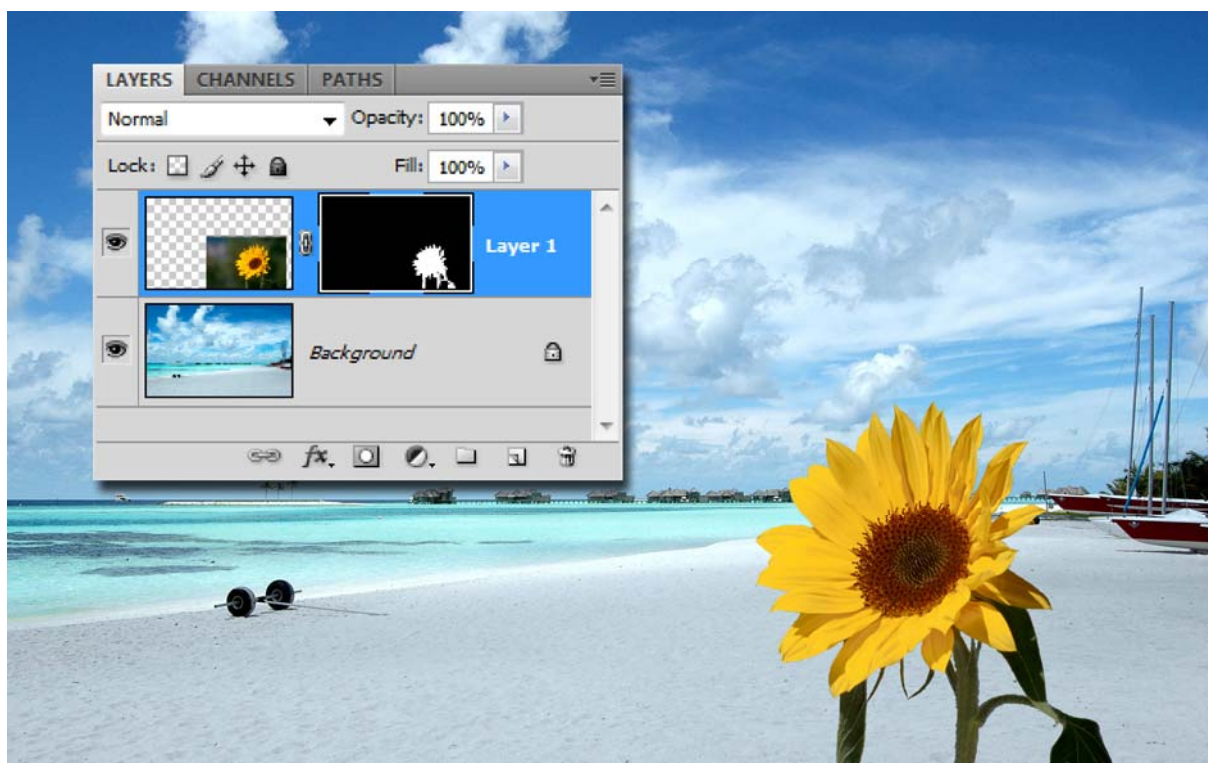
A betöltéskor az alapértelmezett paraméterekkel dolgozunk. Ennek köszönhetően a korábban elkészített és elmentett kijelölésünk újra betöltődik.

3. A rétegmaszkok szerkesztése

A valódi rétegmaszkok létrehozásának egyik módja, ha az aktuális kijelölés alapján dolgozunk. A virágot még mindig körbeölelő kijelölésből a legegyszerűbben, a Layers (Rétegek) paletta alsó gombsorának, balról harmadik gombjára kattintva tudunk rétegmaszkot létrehozni. Jó azonban tudni, hogy létezik más módszer is, amivel a maszk működéséről is döntést hozhatunk. Ehhez a Layer (Réteg) menü Layer Mask (Rétegmaszk) almenüjére lesz szükségünk. Ebben a menüben az alábbi parancsok közül választhatunk:

- **Reveal All** (Mindent felfed/mutat) – a parancs hatására egy teljesen fehér, mindent felfedő, megmutató rétegmaszk jön létre,
- **Hide All** (Mindent rejt) – a parancs hatására egy teljesen fekete, minden elrejtő, kitakaró rétegmaszk jön létre,
- **Reveal Selection** (Kijelölés felfedése) – hatására a kijelölés területét felfedő, megmutató rétegmaszk jön létre; csak aktív kijelölés mellett elérhető opció,
- **Hide Selection** (Kijelölés elrejtése) – hatására a kijelölés területét elrejtő, kitakaró rétegmaszk jön létre, a kijelölésen kívüli terület látható marad; csak aktív kijelölés mellett elérhető opció,
- **Delete** (Törlés) – a maszk törlésére szolgáló parancs; csak létező maszk esetén elérhető opció,
- **Apply** (Alkalmaz) – a maszk működését alkalmazza és végrehajtja a rétegen, hatására a nem látható részek és a maszk törlődnek a rétegről; csak létező maszk esetén elérhető opció,
- **Enable/Disable** (Bekapcsolás/Kikapcsolás) – segítségével a maszk működését kapcsolhatjuk ki- és be; csak létező maszk esetén elérhető opció,
- **Link** (Láncolás/Összekapcsolás) – az összekapcsolás segítségével képesek vagyunk a réteget és a hozzá tartozó maszkot együtt mozgatni, alakítani; csak létező maszk esetén elérhető opció.

Maradjuk továbbra is a virágot és háttérben tenger ábrázoló montázsunk elkészítésénél! Ahhoz, hogy csak a korábban kijelölt virág legyen látható a rétegen, az előbbi lehetőségek közül válasszuk a Reveal Selection (Kijelölés felfedése) opciót!

12. ábra. A kimaszkolt virág képe és a Layers (Rétegek) palettában látható állapot

A virágot ábrázoló réteg képe mellett megjelenik a maszk. Ezen a virág mintáját is ki tudjuk venni. Vegyük észre, hogy ahol a virág van ott fehér színű, ahol a virág körüli, eredeti háttér van, ott fekete színű a maszk. A szürke árnyalatok használatával az átlátszóságot érzékeltehetjük a maszkon.

Próbáljuk ki, hogyan szerkeszthetünk kézi maszkokat! A rétegeket és a hozzájuk tartozó maszkokat egyaránt szerkeszthetjük. A szerkesztéshez a Layers (Rétegek) palettában látható bélyegképeikre kell kattintanunk. A kijelölésről, illetve, hogy éppen a maszkon, vagy a rétegen vagyunk-e több vizuális információn keresztül győződhetünk meg. Ezek közül a legmarkánsabbak a következők:

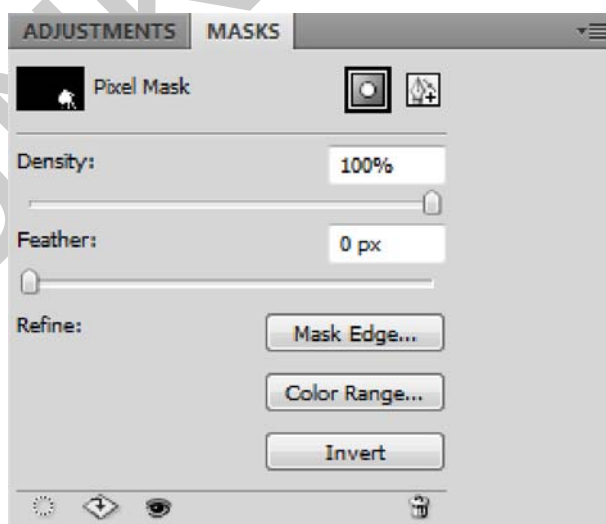
- az eszközpalletán látható festő- és háttérszín fekete és fehér lesz,
- a dokumentumablak fejlécén, szöveges feliratban tájékoztat a program,
- a Layers (Rétegek) palettán a kijelölt réteg, vagy rétegmaszk bélyegképe megduplázódik,
- a Masks paletta értékei megváltoznak, maszkok esetében felélednek és szöveges kijelzést is ad a panel az aktuális kijelölésről.

Az előbb létrehozott maszk szabad szerkesztéséhez jelöljük ki azt! Az ecsettel eszközzel, szürke festőszínt (előtérszín) kiválasztva fessünk bele a virág területén lévő fehér maszk-részletbe! A festésünk eredményeként a virág félig átlátszóvá válik, az eredeti háttér pedig félig felsejlik. Próbáljuk ki a módszert lágy és kemény ecsetszélekkel is! Ezzel a módszerrel bármilyen maszkot létrehozhatunk. Kellő türelemmel és idővel a legbonyolultabb alakzatokat is kimaszkolhatjuk a háttérükből.

13. ábra. A szürkével módosított maszk a Layers (Rétegek) palettában és az ennek következtében előtűnő háttér, valamint a halványodó virág

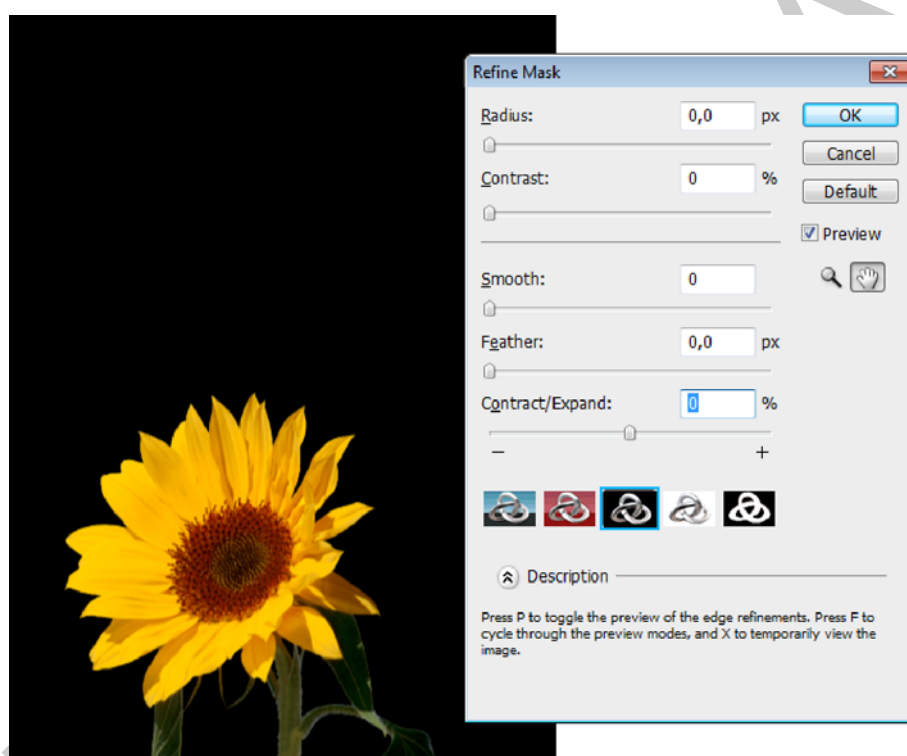
A rétegmaszk megismerésekor meg kell ismernünk a maszkok kezelését megkönnyítő Masks (Maszkok) palettát is! Ha a paletta nem látható, akkor a Window (Ablak) menü Masks opcióját kiválasztva előhívhatjuk azt.

14. ábra. A Masks (Maszkok) paletta/panel kezelőfelülete

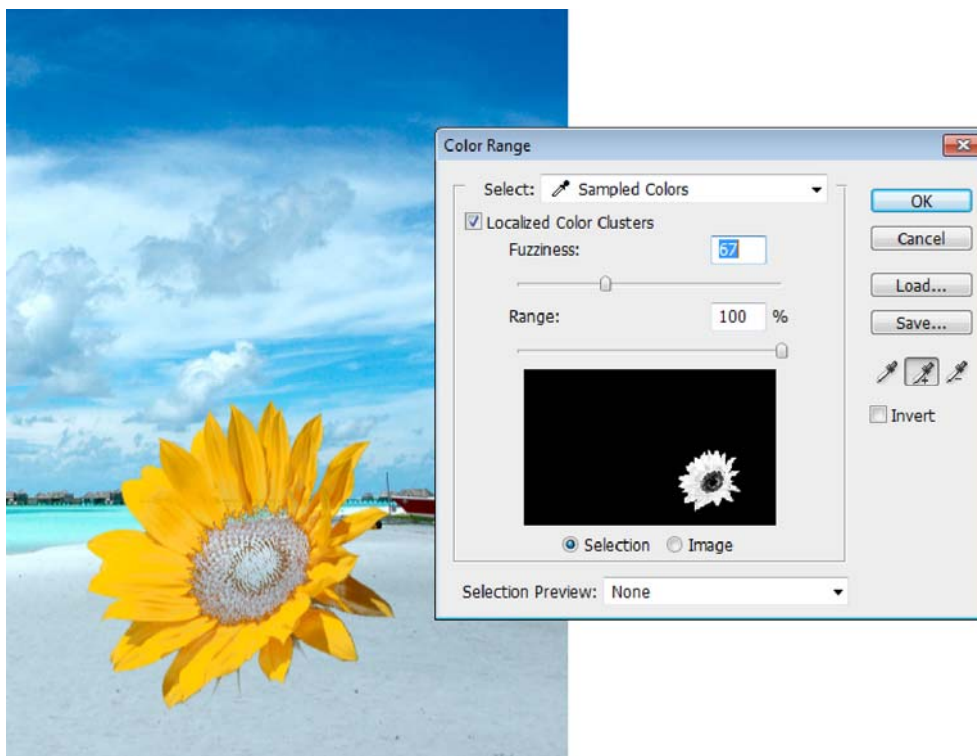
A paletta bal felső sarkában láthatjuk a maszkunk előnézeti képét. Több maszk esetében ez segíthet minket a maszk azonosításában. Jobbra fent két ikonszerű gombot találunk. A bal oldali segítségével képpont (pixel) alapú rétegmaszkot hozhatunk létre. A jobb oldali gomb a vektormaszkok létrehozására szolgál. Mindkét maszktípusnál elérhető a maszk erősségének (Density) és a szélek lágyításának, elmosásának (Feather) szabályozása. A két csúszkát használva könnyen módosíthatóak ezek az alapértékek.

A képpont alapú rétegmaszkok esetében további finomítási lehetőségek állnak rendelkezésünkre. Ezek a kijelölések területéről már ismerősek lehetnek. A Mask Edge (Maszk szélei) használatával teljes mértékben kontrollálhatjuk a maszk széleinek működését. Ebben az is segít minket, hogy a rétegünk képe ilyenkor megváltozik és ideiglenesen a maszk fekete színe is láthatóvá válik.

15. ábra. A Mask Edge (Maszk szélei) finomítást (refine) szolgáló csúszkái és a képen azonnal látható hatása. A maszkot a képen a fekete szín jelképezi.

A Color Range (Színtartomány) opcióval a kép maszkját adott szín, illetve színtartomány szerint definiálhatjuk. A következő ábrán jól látható, hogy a sárga szírmok színére koncentrálna egészen más maszkot állíthatunk elő.

16. ábra. A Color Range (Színtartomány) paraméterező ablaka és a képen azonnal ellenőrizhető hatása

Az Invert (Megfordítás) kapcsolóval a maszk működését megfordíthatjuk. Hatására a fekete és fehér maszkrészeket felcserélődnek.

A panel alján látható gombok, balról jobbra haladva a következő funkciókkal bírnak. Az első gomb, ha jobban megfigyeljük, akkor egy kijelölésre emlékeztet bennünket. Egyszer rákattintva a maszk alakjának megfelelő kijelölést hozhatunk létre. A maszk sértetlen marad. A második gombbal véglegesíthetjük a maszk hatását. Ekkor a maszk törlődik, de hatása megmarad a rétegen. A szem ikonra kattintva kapcsolhatjuk ki és be a rétegmazskunkat. Kikapcsolt állapotában olyan, mintha nem is lenne a réteghez maszk rendelve. Ekkor a Layers (Rétegek) palettában a maszk előnézeti képe, két piros vonallal áthúzva jelenik meg. A kukát ábrázoló gombbal törölhetjük a rétegmazskot.

4. Fokozatos (Gradációs) rétegmazsk

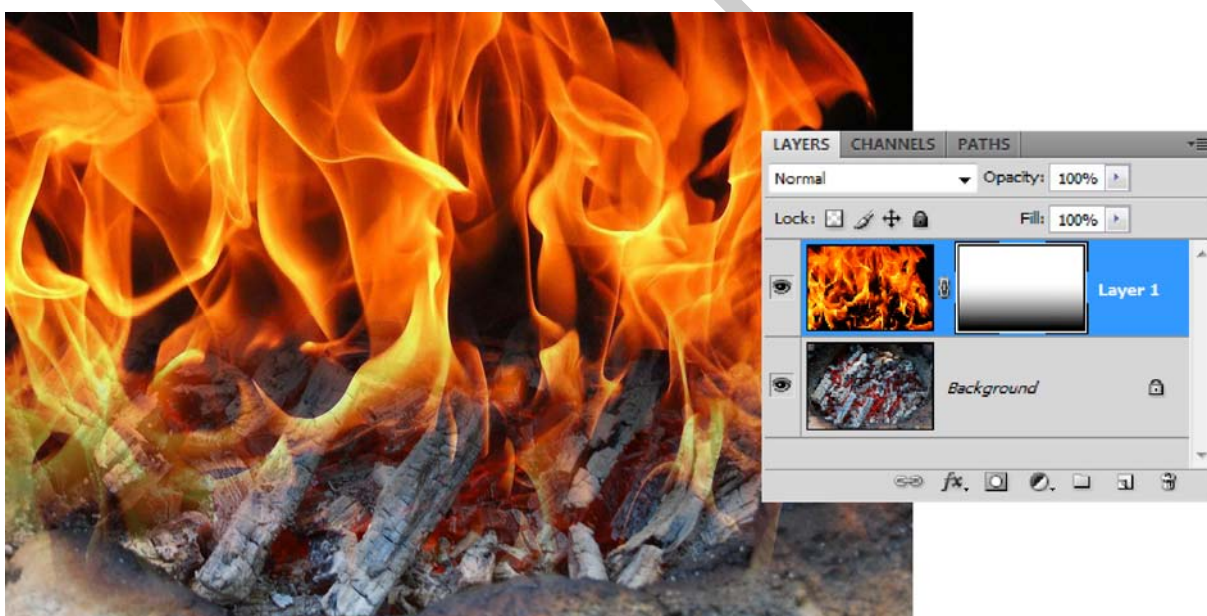
A rétegmazskok esetében használhatunk színátmenetet is. Természetesen ez a színátmenet csupán fekete-fehér lehet, de az ilyen típusú maszkokkal érdekes hatásokat érhetünk el. A színátmenteket alkalmazó rétegmazskokat gradációs, azaz fokozatos maszkoknak is szokás nevezni.

A két kép, amit a gyakorlatban bemutatunk egy parázsló tábortűz és a lángok montázs lesz. Olyan hatást keltünk tehát mintha újra lángra kapott volna a tűz.

17. ábra. A montázshoz felhasznált alapképek

A két képet a Mozgató eszköz segítségével húzzuk egymásra. Szerencsénkre a két kép szélessége azonos, csupán magasságuk különbözik egymástól. Felül legyen a lángokat ábrázoló kép! Ehhez a réteghez adjunk hozzá egy üres maszkot! Jelöljük ki az üres rétegmaszkot, válasszuk ki a Gradient Tool-t (Színátmenet eszköz) és alulról felfelé haladva, függőlegesen húzzunk a maszkra egy feketéből fehérbe tartó színátmenetet! Ha jól dolgoztunk, akkor máris elértük a kívánt hatást. A tűz mintha újra fellángolna.

18. ábra. A fokozatos maszknak köszönhető illúzió és a rétegpalletta

5. A vektormaszkok használata

Ahogy azt már korábban jeleztük a vektormaszkok egy speciális esetét jelentik a maszkoknak.

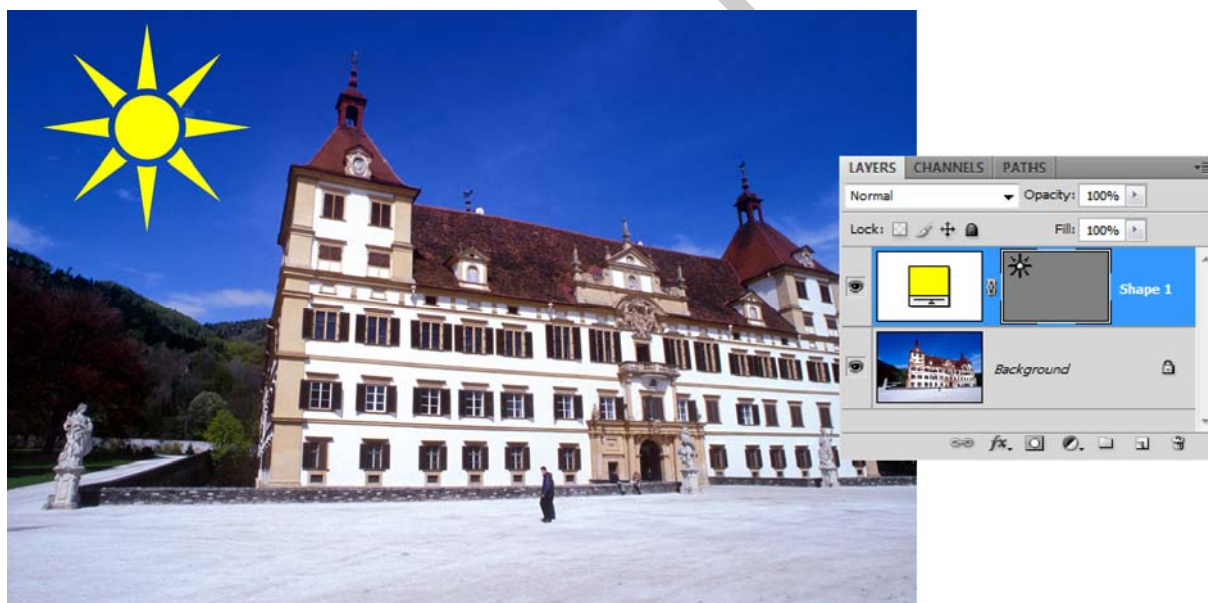
A vektormaszkok területét vektoros görbék határozzák meg. Ezek a maszkok nem függenek a felbontástól, és toll- vagy alakzateszkőzzel is létrehozhatók. Minden egyes alakzatréteghez tartozik egy vektormaszk is.

Szemléltető feladatunkban megnyitottunk egy kastélyról készült képet. Válasszuk ki az eszköztárból a Shape Tool-t (Alakzat eszköz)! Az egyéni alakzatok közül válasszuk ki bármelyiket és figyeljünk oda, hogy az opciós sávon a három funkciógomb közül az első legyen beállítva! Ennek köszönhetően egy új alakzatrétegre hozzuk létre az alakzatunkat.

19. ábra. Az opciós sáv az alakzat eszköz kiválasztásakor

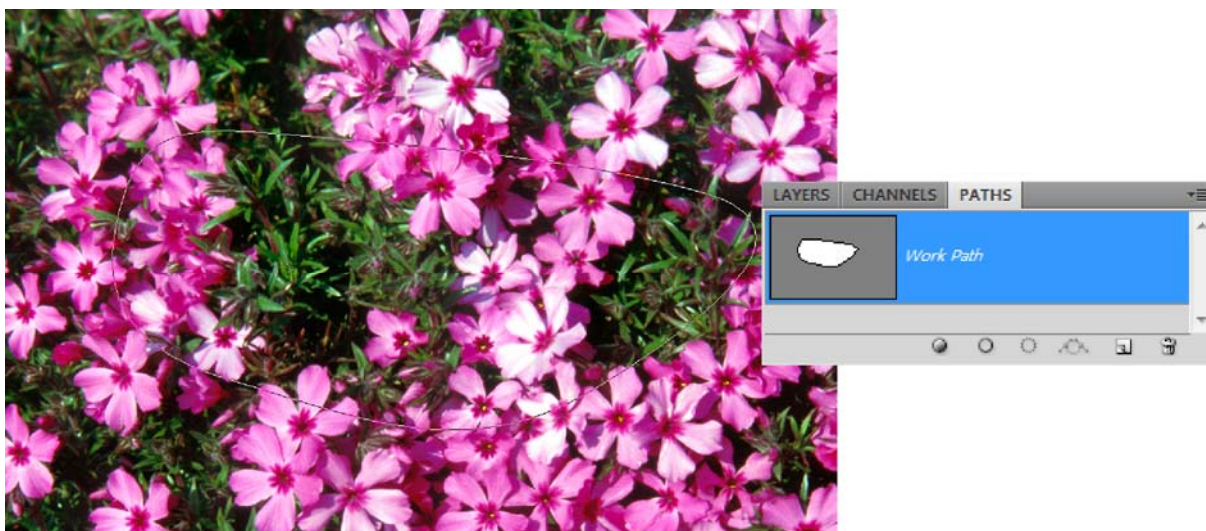
Mi most egy stilizált nap alakot választottunk ki. A réteg színét állítsuk sárgára! Ez az alakzatréteg Layers (Rétegek) panelen látható előnézeti képére, kétszer kattintva megjelenő színválasztó ablakban tehetjük meg. RGB értékek esetén az R (vörös) és a G (zöld) színcsatorna legyen 255! Ez egy harsány sárga színt eredményez.

20. ábra. Az új alakzatréteg és a Layers (Rétegek) paletta állapota

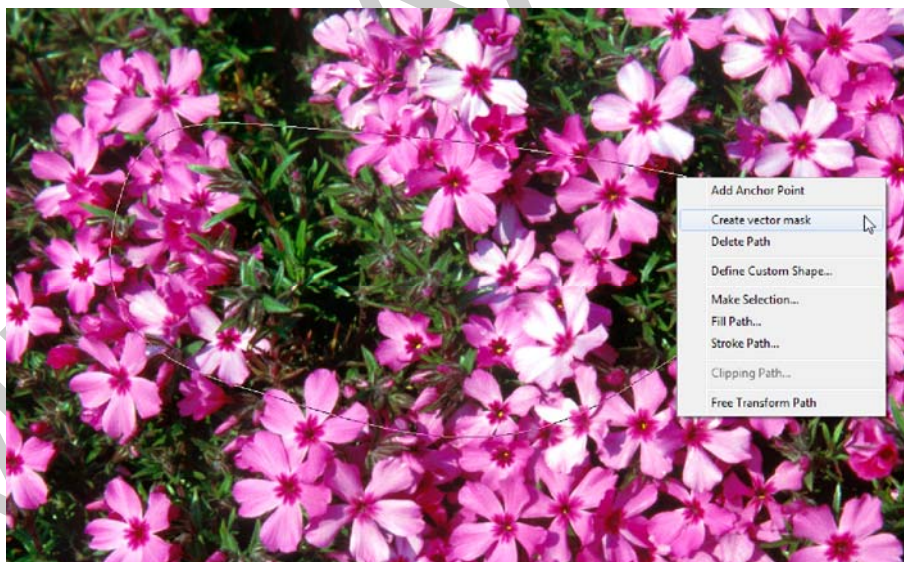
A Layers (Rétegek) palettán látható a vektormaszk, amely némileg különbözik a normál rétegmaszkoktól. A vektormaszkok nem képesek lágy átmenetek létrehozására.

Az eddigi kompozíciónkat tovább folytatva megnyitunk, majd beemelünk egy virágokat ábrázoló képet. Az új réteghez a Toll eszköz segítségével egy szabálytalan alakzatot rajzolunk. Ennek a képét a Paths (Görbék) palettán, mint Work Path (Munkagörbe) fogjuk látni.

21. ábra. A virágos képen felfedezhető a most rajzolt görbe és a Paths (Görbék) palettában látható bélyegképe

A Photoshop-ban szinte minden szerkesztési folyamatnál elérhető a helyi, vagy környezetérzékeny menü, amiben az adott művelethez rendelhető parancsok, opciók kapnak helyet. A képen az előbb rajzolt görbe környékén nyomjuk meg a jobb egérgombot! Ekkor megjelenik a menü, ahonnan elérhetővé válik a Create Vector Mask (Vektormaszk létrehozása) opció.

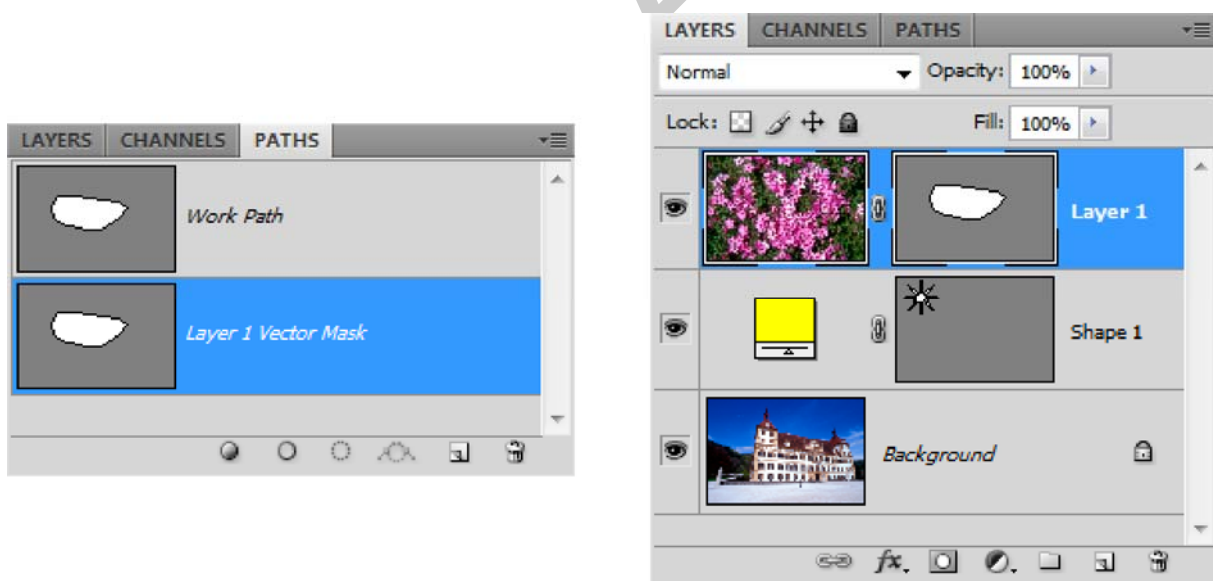

22. ábra. A görbe és a helyi, vagy környezetérzékeny menü

A parancs eredményeként a görbe alakjával létrejön a vektoros rétegmaszkunk. Erről a Paths (Görbék) palettában létrejött új görbe és a Layers (Rétegek) palettában, a réteg mellett megjelenő vektormaszk is informál.

23. ábra. A kastély képe a vektormaszkolt virágokkal

24. ábra. Az előbbi képen látható vektormaszk a Paths (Görbék) és a Layers (Rétegek) palettában

A vektormaszkok szerkesztése tehát a görbék kezelésében, illetve a lágy szélek korlátozásában tér el a normál rétegmáskoktól. Minden egyéb, fő művelet ugyanúgy hajtható végre, mint a többi maszk esetében.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

A tananyag elsajátításához és a későbbi gördülékeny munkavégzéshez szükséges az angol nyelvű programfelületek ismerete, valamint az angol nyelvű szakoldalak, fórumok és segédletek értelmezése, megértése. Keressen minél több képszerkesztéssel foglalkozó szakmai portált magyarul, majd angol nyelven, az interneten!

Ismerkedjen meg a Photoshop, vagy más elérhető képszerkesztő szoftver általános működésével! Azt fogja tapasztalni, hogy ezekben sok funkció hasonló néven, eszközzel, vagy menüben érhető el.

Hasonlítsa össze a szoftverek magyar és angol kezelőfelületeit! Amennyiben módja van rá, gyakoroljon mindkét kezelőfelülettel, hogy magabiztosan tudja kezelni a szoftvert!

Tanulmányozza az Adobe Photoshop CS4 verziójának magyar és angol nyelvű súgóját! A súgó ingyenesen letölthető a következő internetcímről:

http://help.adobe.com/hu_HU/Photoshop/11.0/photoshop_cs4_help.pdf

http://help.adobe.com/en_US/Photoshop/11.0/photoshop_cs4_help.pdf

A dokumentáció tanulmányozásánál vegye figyelembe, hogy a szakma többnyire inkább az angol nyelvű változatot részesíti előnyben! Ezért a szakmai nyelv is gyakran hivatkozik az angol kifejezésekre.

Tanulmányozza újra át „A maszkok típusai” című fejezetet!

Vegye át a maszk és az alfa-csatorna fogalmát! Próbálja meg a saját szavaival, röviden megfogalmazni jelentésüket! Készítsen jegyzetet a maszkok működéséről, jellemzőikről és fajtáiról!

Lapozzon fel újságokat, magazinokat és keressen példákat a valószínű maszkolt képekre! Az életből vett példák alapján próbáljon meg hasonló képeket szerkeszteni a maszkok segítségével!

Tanulmányozza újra át „Maszkok használata a gyakorlatban” című fejezetet!

Próbáljon meg többféle réteghez maszkot alkalmazni! Próbálja ki, hogy a különböző réteghez melyik maszktípust tudja hozzárendelni!

A gyorsmaszk módban, vagy egy már korábban létrehozott maszkon próbálja megváltoztatni a maszk területét a különböző rajz- és festőeszközökkel! Figyelje a változásokat és használja az festő és háttérszín csereberélését a művelet közben!

Próbálja ki a réteg méretezését, alakítását úgy, hogy a maszk összekapcsolt és szabad állapotban van! Így a maszkot az alakítás szempontjából függetlenítheti a rétegtől.

Figyelje meg az alakzatrétegek vektormaszkjait! Próbálja meg módosítani a Toll eszközzel a rajzolatukat!

A gyakorlatok végzése közben folyamatosan figyelje a Layers panel/paletta tartalmát és változásait!

Keressen az interneten, vagy kérjen tanárától a tananyagban látott képekhez hasonló tartalmú, karakterű képeket és gyakorolja rajtuk a maszkkal kapcsolatos műveleteket! A munka során tartsa szem előtt, hogy legalább 25, különböző képet fel kell dolgoznia a megfelelő gyakorlat, illetve tudásszint eléréséhez!

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Próbálja meg elmondani néhány mondatban a maszk működési elvét!

2. feladat

Hol tárolja a program a maszkokat?

3. feladat

Mi az alfa-csatorna?

4. feladat

Hogyan szerkeszthetjük az alfa-csatornákat, illetve maszkokat?

5. feladat

Miben tér el a gyorsmaszk a többi maszktól?

6. feladat

Milyen formátumban érdemes elmenteni a maszkokat és egyéb alfa-csatornákat tartalmazó dokumentumot?

7. feladat

Mi határozza meg a vektormaszk területét?

8. feladat

Mi a fő jellemzője a vektormaszknak?

MUNKANYAG

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A hagyományos fotótechnikában a képek egyes részeinek szerkesztését fizikai maszkokkal oldották meg. A digitális képszerkesztés is átvette ezt a módszert. A maszk egyes részei átlátszóak, más részei viszont átlátszatlanok. Az átlátszatlan részek kitakarják a réteg kép-pontjait.

2. feladat

A maszkok alfa-csatornaként tárolódnak, a Channels (Csatornák) palettában.

3. feladat

Alfa-csatornáknak hívjuk azokat a színcsatornákat, amelyek nem színinformációt tárolnak. Az alfa-csatornák kijelöléseket és a maszkok információit tartalmazzák.

4. feladat

Mivel az alfa-csatornák egyszerű szürke-árnyalatú képek, így más képekhez hasonlóan, festőeszközökkel és szűrőkkel tudjuk szerkeszteni őket. A maszkok fekete területei a védett, vagy kitakart képterületet jelzik, míg a fehér területek a szerkeszthetőt, illetve láthatót.

5. feladat

A gyorsmaszk a szerkesztés után nem rögzül sem maszkként, sem alfa-csatornaként. A gyorsmaszk eredménye mindig kijelölés lesz.

6. feladat

A tárolt kijelöléseket, maszkokat és egyéb alfa-csatornákat tartalmazó dokumentumot több-rétegű, TIFF és PSD állományokba menthetjük.

7. feladat

A vektormaszkok területét vektoros görbék határozzák meg.

8. feladat

A vektormaszkok nem függenek a felbontástól, szabadon méretezhetők, de lágy széleket és átmeneteket nem képesek tárolni.

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Adobe Creative Team: Adobe Photoshop CS4 – Tanfolyam a könyvben, Perfect-Pro Kft., 2009.

Az Adobe Photoshop CS4 verziójának magyar és angol nyelvű sűgőja:

http://help.adobe.com/hu_HU/Photoshop/11.0/photoshop_cs4_help.pdf

http://help.adobe.com/en_US/Photoshop/11.0/photoshop_cs4_help.pdf

AJÁNLOTT IRODALOM

Simon Abrams – Stacy Cates – Dan Moughamian: Adobe Photoshop CS4 Biblia I–II. Kiskapu Kiadó, 2009.

Énekes Ferenc: A kiadványszerkesztés 3. – Illusztráció, Novella Könyvkiadó, 2002.

Gagyi Endre: Képszerkesztés – Digitális fényképek feldolgozása számítógéppel, Kossuth Kiadó, 2005.

Bártfai B. – Sikos L.: ECDL Képszerkesztés, BBS-Info Kft., 2006.

Sikos László: Adobe Photoshop zsebkönyv, BBS-Info Kft., 2006.

A(z) 0972–06 modul 013–as szakmai tankönyvi tartalomeleme
felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
52 213 01 0000 00 00	Kiadványszerkesztő
31 213 01 0000 00 00	Szita-, tampon- és filmnyomó
54 213 05 0000 00 00	Nyomdaipari technikus

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
10 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató